

KEHTNA VALLAVALITSUS

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@mkm.ee

Teie nr 13-3/2222-1

Meie 10.08.2026 nr 7-6/2024/1845-4

Arvamus Eesti–Läti IV elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH eelnõu kohta

Kehtna Vallavalitsus on tutvunud Eesti–Läti IV elektriühenduse riigi eriplaneeringu planeeringulahenduse ja mõjude hindamise materjalidega.

Kehtna Vallavalitsusel ei ole planeeringulahenduse kohta praeguses etapis täiendavaid sisulisi ettepanekuid. Eeldame, et planeeringu menetluse käigus on planeeringu koostamise korraldaja poolt tagatud puudutatud maaomanike ja huvigruppide nõuetekohane teavitamine ning kaasamine. Kehtna Vallavalitsusele ei ole 09.08.2026 seisuga laekunud riigi eriplaneeringuga seoses eraldi pöördumisi.

Samas saab kavandatava elektriliini mõju Kehtna valla territooriumil, eelkõige Järvakandi–Paide suunal, olema arvestatav. Selles piirkonnas kavandatakse uus liinikoridor, mille rajamine mõjutab nii looduskeskonda, maastikupilti kui ka piirkonna elanikke. Vallavalitsus mõistab samal ajal uue elektriühenduse ja Eesti elektrivõrgu arendamise vajadust. Sellise suuremahulise ja väga pika kasutuseaga taristu kavandamisel peame põhjendatuks käsitleda lisaks tehnilistele ja keskkonnavalastele küsimustele ka rajatava taristu arhitektuurset ja ruumilist kvaliteeti.

Kehtna Vallavalitsus teeb ettepaneku kavandada riigitee nr 27 Rapla–Järvakandi–Kergu ületuse piirkonda enne Järvakandi alevit üks elektriliini mast arhitektuurse erilahendusega disainmastina. Võimalik piirkond on näidatud kirjale lisatud skeemil.

Asukoha valikut toetab asjaolu, et kavandatav elektriliin on seal hästi vaadeldav riigiteelt ning liinikoridor muudab piirkonnas suunda. Täpne masti asukoht peab kujunema edasise projekteerimise ning tehniliste tingimuste alusel.

Järvakandi puhul on sellise lahenduse kaalumiseks olemas ka selge kohalik kontekst. Tänapäevane Järvakandi on kujunenud alates 1879. aastast siia rajatud klaasivabriku ümber ning klaasitööstus on enam kui sajandi jooksul olnud oluline osa asula tekkest, arengust ja identiteedist. Ka tänapäeval käsitleb Kehtna vald Järvakandit Eesti klaasipealinnana, kus on ühendatud klaasitööstuse ja -kunsti ajalugu, tänapäevane tööstus, innovatsioon ning kogukonna kultuurielu. Seda suunda toetab ka Järvakandi Klaasikeskuse ja kohaliku klaasiklastri arendamine.

Seetõttu võiks Järvakandi disainmast olla enam kui tavapärase elektrimasti visuaalselt muudetud versioon. Ettepaneku eesmärk on luua maamärk, mille arhitektuurne idee suhestuks Järvakandi klaasi- ja tööstuspärandiga ning annaks sellele tänapäevase tõlgenduse.

Kehtna Vallavalitsuse hinnangul oleks põhjendatud leida disainmasti lahendus arhitektuuri- või ideekonkursi kaudu, analoogselt Harku–Lihula–Sindi elektriliini disainmasti „Soorebane“ lahenduse leidmisega. Konkursi lähteülesandes võiks ühe olulise lähtekohana käsitleda Järvakandi klaasipärandit ja piirkonna tööstuslikku identiteeti, jättes samas arhitektidele ja inseneridele vabaduse selle kaasaegseks mõtestamiseks. Eesmärk ei peaks olema olemasoleva „Soorebase“ lahenduse kordamine, vaid Järvakandile omase uue maamärgi loomine.

Vallavalitsuse esindaja on disainmasti rajamise võimalust esialgselt arutanud ka Elering AS-i projektijuhi Priit Heinlaga. Arutelust jäi arusaam, et sellise lahenduse edasiseks käsitlemiseks on vajalik konkreetne algatus ning erilahenduse tehnilise ja majandusliku teostatavuse hindamine. Vallavalitsus mõistab, et unikaalse masti projekteerimine, katsetamine ja rajamine on tavalahendusest kulukam. Arvestades aga kogu uue elektriühenduse ehitusmahtu, rajatava taristu pikaajalist mõju maastikule ning kavandatava asukoha seost Järvakandiga, peame ettepaneku sisulist edasiarendamist põhjendatuks.

Palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil koostöös Elering AS-iga käsitleda lisatud skeemil näidatud piirkonda võimaliku disainmasti asukohana ning kaaluda Järvakandi kontekstist lähtuva arhitektuurse erilahenduse leidmiseks arhitektuuri- või ideekonkursi korraldamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sven Kornak
majandusosakonna juht
Kehtna Vallavalitsus